

*Гойда О. І.,
асистент кафедри прикладної лінгвістики
Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»*

ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ АВСТРІЙЦІВ

Анотація. У статті висвітлено граматичні особливості німецької мови австрійців. Звернуто увагу на актуальність теми дослідження, явище варіативності німецької мови. Теорія варіантності лише проходить етап становлення. Необхідним ступенем у загальній теорії варіантності є інвентаризація варіантів мови та виявлення їх специфіки на всіх рівнях мовної системи. Незважаючи на наявні дослідження явищ мовної варіантності й варіативності у сфері варіантології, діалектології, стилістики, явище варіантності в німецькій мові є недостатньо вивченим. Прикладом варіантності й варіативності німецької є австрійська німецька мова. Варіювання є одним із рушійних процесів розвитку мови, що впливає на всі рівні мовної системи. З поняттям варіювання, що характеризує мінливість мовних утворень у динамічному аспекті, пов'язано поняття мовної варіантності як результат динамічних змін [1, с. 5]. Варіативність мови – здатність мови в процесі еволюції створювати конкуруючі засоби вираження на всіх рівнях (фонетичному, морфемному, лексичному, синтаксичному, стилістичному) під впливом внутрішніх закономірностей розвитку мови або зовнішніх причин [1, с. 10]. Австрійська територіальна різновидність німецької мови є національним варіантом німецької мови та відрізняється високим ступенем своєрідності [1, с. 10]. Мовна система функціонує як єдиний цілий конкретний набір власних властивостей. Варіативність є однією із зазначених системних властивостей: «Варіативність мовних засобів – невід'ємна та фундаментальна властивість функціонування мовних систем» [2, с. 52].

За різних причин, а передусім першу політичних або національно- та державно-правових, питання особливостей мови, як показує досвід, стає іноді дуже гострим. Національне, державне й політичне життя Австрії таке, що питання мови австрійців, її характер, особливості та відносини з німецькою мовою в двох германських державах стають предметом обговорення в найширших шарах суспільства. Під впливом політичного аспекту проблеми учасники спорів залежно від позицій стверджують, що існує особлива австрійська мова або, що є протилежним, є єдина німецька літературна мова, а австрійські особливості варто вважати провінціалізмами, діалектними пережитками, що не повинні вживатися літературно. Існує й третя точка зору, відповідно до якої мову австрійців вважають варіантом німецької мови.

Завдання лінгвіста полягає в тому, щоб дослідити мову, виявити дійсні, справжні особливості на всіх рівнях і надати систематичну характеристику мов, визначити роль мов у системі. На австрійському просторі це питання не є достатньо вивченим. Є певні роботи і статті, що висвітлюють проблеми та розвиток австрійської мови, але питання особливостей, а саме граматичних особливостей, німецької мови австрійців залишається відкритим, його науковці продовжують вивчати.

Проведено експериментально-порівняльне дослідження з австрійським німецьким і німецьким німецьким варіантами, досліджено граматичні особливості німецької мови австрійців. Як метод і методика дослідження використовується теоретико-методологічний підхід та експериментально-порівняльне дослідження. Застосовується метод контрастного аналізу, що дає можливість розглядати особливості однієї з відокремлених систем (національного варіанта) шляхом порівняння з іншою відокремленою системою, що корелюють одна з одною.

Ключові слова: варіативність, австрійський німецький варіант, німецька мова, відмінності, особливості, соціолінгвістика, граматична система.

Постановка проблеми. Теорія варіантності лише проходить етап становлення. Необхідним ступенем у загальній теорії варіантності є інвентаризація варіантів мови та виявлення їх специфіки на всіх рівнях мовної системи. Незважаючи на наявні дослідження явищ мовної варіантності й варіативності у сфері варіантології, діалектології, стилістики, явище варіантності в німецькій мові є недостатньо вивченим. Прикладом варіантності й варіативності німецької є австрійська німецька мова. Варіювання є одним із рушійних процесів розвитку мови, що впливає на всі рівні мовної системи. З поняттям варіювання, що характеризує мінливість мовних утворень у динамічному аспекті, пов'язано поняття мовної варіантності як результат динамічних змін [1, с. 5]. Варіативність мови – здатність мови в процесі еволюції створювати конкуруючі засоби вираження на всіх рівнях (фонетичному, морфемному, лексичному, синтаксичному, стилістичному) під впливом внутрішніх закономірностей розвитку мови або зовнішніх причин [1, с. 10]. Австрійська територіальна різновидність німецької мови є національним варіантом німецької мови та відрізняється високим ступенем своєрідності [1, с. 10]. Мовна система функціонує як єдиний цілий конкретний набір власних властивостей. Варіативність є однією із зазначених системних властивостей: «Варіативність мовних засобів – невід'ємна та фундаментальна властивість функціонування мовних систем» [2, с. 52].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Австрійська німецька мова є системою, феноменом, що досліджується багатьма науковцями, такими як Ебнер, Дуден, А.І. Домашнев, В.А. Чукшис, В. М. Жирмунський, Е. Г. Рзель, М. Хорбунг, Ф. Гштрайн, Б.А. Абрамов, М.А. Бородіна, А.Л. Воронов, М.М. Гухман, В.Д. Девкін, Г.Г. Івлева, Л.Б. Копчук та ін. Актуальність теми визначається невеликим ступенем її вивчення й тим, що вона пов'язана з питаннями варіювання полінаціональних мов, які починають інтенсивно досліджуватися в наш час, відокремлення австрійської німецької мови як самостійної мови, на підставі чого ми можемо спостерігати інтерес, що зростає, до неї вітчизняних та іноземних лінгвістів.

Метою статті є вивчення й аналіз характерних граматичних особливостей австрійської німецької мови.

Завдання роботи полягає в тому, аби на підставі наукових даних іноземних і вітчизняних науковців-лінгвістів, а також на підставі матеріалів, які надає автор статті, продемонструвати, проаналізувати, визначити роль і місце австрійської німецької мови, її граматичні особливості й те, яке вони мають значення на німецькому просторі.

Як метод і методику дослідження використовується теоретико-методологічний підхід та експериментально-порівняльне дослідження, метод контрастного аналізу.

Матеріалами дослідження є словники, довідники, записи мовлення носіїв австрійської німецької мови та німецької мови в Німеччині, тексти в ЗМІ, класична та сучасна література.

Виклад основного матеріалу. Національні особливості різних літературних мов уже давно привертають увагу лінгвістів. За різних причин, а передусім політичних або національно-державно-правових, питання особливостей мови, як показує досвід, стає іноді дуже гострим. Це повною мірою стосується німецької мови в Австрії. Під впливом політичного аспекту проблеми учасники спорів залежно від позицій стверджують, що існує особлива австрійська мова або, що є протилежним, є єдина німецька літературна мова, а австрійські особливості варто вважати провінціалізмами, діалектними пережитками, що не повинні вживатися літературно. Існує й третя точка зору, відповідно до якої мову австрійців вважають варіантом німецької мови. На австрійському просторі це питання не є достатньо вивченим. Є певні роботи і статті, що освітлюють проблеми та розвиток австрійської мови, але питання особливостей, а саме граматичних особливостей, німецької мови австрійців залишається відкритим, його науковці продовжують вивчати.

З 1990-х років у германістському мовознавстві панує погляд, що німецька мова порівняно з англійською є плуріцентричною мовою. Німецька мова вже давно стала полінаціональною (національно негомogeneous).

Коли говорять про структуру сучасної німецької мови, то звичайно її зображують у вигляді трикутника, в основі якого полягають місцеві діалекти, а вершиною є літературна мова в її усному та письмовому різновидах. На одному з рівнів над діалектами знаходяться, як кажуть, напівдіалекти, а між ними та вершиною трикутника – повсякденна (розмовна) форма літературної мови (Umgangssprache) [3, с. 3]. З лінгвістичної точки зору необхідно зазначити про існування пари протилежностей: стандартизована мова /Standartsprache/ (також Hochsprache або Schriftsprache) – діалект (також Mundart). Нормативна або стандартна мова (Standartsprache/Hochsprache/Schriftsprache) є нормованою, надрегіонально діючою формою мови, яку відображено/закріплено в словниках, довідниках, яка є офіційно та документовано зафіксованою, як про це зазначається в словнику австрійської німецької мови Дудена [4]. Незважаючи на те що стандартна мова підпорядковується більш-менш установленим правилам, вона змінюється з часом і має варіанти. Типовий варіант мови для Австрії в термінології називається австріізмом (Austriazismen).

Різновид (Varität) – одна з форм прояву стандартної мови, що характеризується через окремі варіанти. Якщо ці різновиди в значному ступені співпадають із державною територією, то це є національними різновидами (форми мови в рамках політичної держави). Національними різновидами німецької мови вважають австрійську німецьку (die österreichische Deutsche Sprache), німецьку німецьку мову („deutschländisches“ Deutsch) і форму німецької мови в німецькомовній частині Швейцарії (die hochsprachliche Ausprägung des Schweizerdeutschs). Окрім національних різновидів, існують також регіональні. Під терміном «різновид» звичайно розуміють цілу мовну систему, тоді як «варіант» описує лише її одиницю, що, згідно з Рансмайр [5, с. 26], сприяє національній специфіці відповідної мовної системи або національного різновиду. Варто розрізнити конкретні та неспецифічні різновиди, які є стандартними лише для однієї нації [6, с. 71], стандартні й нестандартні різновиди.

Діалект. У науковій статті У. Аммон «Що таке німецький діалект?» 1994 р. висловлює думку, що досі не існує визначення німецького діалекту або (синонім) діалекту німецької

мови. Узагалі німецькі науковці пов'язують визначення діалекту суто з просторовим критерієм. Останнім часом з'являється таке визначення діалекту, як «соціально маркована форма мови». Однак поняття «діалект» завжди визначається відповідно до певної мови.

Проблеми австрійської німецької мови, її граматичні особливості та їх значення можна розглядати в межах соціолінгвістики й інших лінгвістичних наук. Сучасна соціолінгвістика розуміється як наука, що вивчає взаємини між мовою та суспільством, розглядає особливості мови різних соціальних і вікових груп, а також ситуації вибору мовцем того чи іншого варіанта мови. Мовлення є важливою характеристикою соціального статусу людини. Проблему соціальної індикації добре розроблено в соціолінгвістиці вітчизняними та закордонними дослідниками (І.А. Бодуен де Куртене, В.І. Карасік, У. Любов). Австрійська німецька характеризується як різновид німецької мови; у цьому випадку ми розглядаємо соціально-територіальне утворення. Можна виділити три групи австрійських особливостей: особливості, що обмежені територією Австрії: пов'язані насамперед із державною організацією, політичними стосунками, управлінням і життям суспільства; особливості, які є спільними з Баварією: це слова з діалекту, що взяті до ужитку в стандартній мові (Hochsprache); особливості, що зустрічаються в усій верхньонімецькій області. Також можна стверджувати про таке: Австрія завжди належала до єдиної стандартної мови; самостійний політичний і суспільний розвиток вплинув на розвиток мови; не існує «австрійської мови», а є лише німецька. Наявні ознаки є складовою частиною загальної німецької стандартної мови.

В офіційній австрійській лексиці, граматиці та фонетиці відрізняються від класичної німецької. У XIX ст. німецьку було уніфіковано та видано Повний орфографічний словник німецької мови під редакцією Дудена. Правила не поширювалися на австрійську мову, тому вона не втратила оригінальний колорит. При існуванні власних граматичних особливостей в австрійському німецькому варіанті виникає питання щодо самостійності австрійської мови. Але граматичні відмінності між обома варіантами мови не є дуже значними, відповідно, ми можемо говорити лише про деякі специфічні риси.

У граматичній системі виділяють відмінності в граматичному роді іменника: австрійська – die Dreß і німецька – der Dreß; die Schank і der Schank; der Polster – das Polsterö das Brösel – der Brösel тощо. Ці відмінності полягають також і в тому, що, наприклад, при одній формі австрійського узусу виділяються два та більше варіантів у німецькій: австрійське слово das Radar і німецьке der/das Radar, das Sakko – der/das Sakko тощо, або, навпаки, таке явище має австрійська мова при твердому одноваріантному оформленні в німецькій: австрійська – die/das Molekel і німецька – die Molekel; der/das Taber – das Tabernakel [7, с. 113]. Протягом усієї історії німецької мови спостерігалися коливання граматичного роду в іменників. Деякі іменники могли відноситися до двох родів. Це не значить, що граматичність роду була нестійкою. Така варіантність була скоріш через локалізацією одного типу в межах певної території або діалекту. Можна це явище зобразити за допомогою таких прикладів: *віденський діалект*: die Boding, die Huasdn, die Schunkn, die Gas; *літературна норма*: der Bottisch, der Husten, der Schinken, das Gas.

Відмінності також можна, відповідно, спостерігати в граматичному роді іменників в австрійському та німецькому варіантах,

що є властивим для німецьких слів і запозичень: *австрійська*: der Polster, das Bonbon, die Dreß, das Zinnober, der Zement; *німецька*: das Polster, der Dreß, der Zinnober, das Zement.

Існують певні випадки, коли в австрійському варіанті є лише одна родова форма іменників, а в німецькому можна спостерігати два роди одного слова, наприклад, в австрійському варіанті – der Bruch, das Elen (Elch), das Mündel, у німецькому варіанті – der (selten: das) Bruch, der (das) Elen, der (das) Mündel [7, с. 115]. Але також існує певна кількість слів, які мають варіації в роді в австрійському варіанті та одну форму в німецькому варіанті: das (der) Habit – das Habit, das (der) Meteor – der Meteor, die (das) Vokabel – die Vokabel. Можна також спостерігати також структурні відмінності у формі множини. Отже, австрійським формам das Scheit – die Scheiter протиставлені німецькі das Scheit – die Scheite/die Scheiter; австрійський іменник der Erlaß – die Erlasse, німецьке der Erlaß – die Erlasse [7, с. 112].

В австрійському та німецькому варіантах також є деякі особливості в уживанні артикля. Згідно з Дуденом [7, с. 160], у сучасному німецькому літературному вживанні є можливою лише наступна форма власних імен: Herr Schmidt, Frau Knahl, Dr. Steiner тощо. Уживання визначення артикля є специфічним, однак для південнонімецьких діалектів. Варіант der Herr Müller, die Frau Schmidt є південнонімецькою діалектною нормою. В австрійському варіанті вживання визначеного артикля перед власними іменами є регулярним [7, с. 125]. Наприклад, літературний твір Die Ilse Ist Weg, Christine Noestlinger – австрійська письменниця. У її творі ми можемо зустріти такі випадки, як der Wolfgang, der Kurt, die Tatjana, der Papa, die Mama, що дивує читачів, які звикли до стандартної німецької форми.

Щодо іменників, то вони також мають певні особливості у відміні, що є незначними та викликані розходженням іменників у граматичному роді. Слова можуть відноситися до різних типів відміни, наприклад, der Granat у німецькому варіанті відноситься до сильної відміни (des Granat(e)s), а в австрійському воно належить до слабкої відміни (des Granaten); der Fex – слабка відміна в австрійському варіанті (des Fexen), а в німецькому ми спостерігаємо варіювання форм сильної та слабкої відмін (des Fexes – die Fexe; des Fexen – die Fexen) [7, с. 126]. Можна спостерігати окремі випадки коливання відмінкової флексії.

У категорії дієслова можуть виділятися відмінності в дієвідмінюванні. 2-а особа однини дієслів із кореневою морфемою на sch (naschen) в австрійському варіанті отримує закінчення -t (dunascht, rutscht), а в німецькій -st, -est (dunaschst/naschest, rutschst/rutschest), особливості форми претериту та дієприслівника II деяких дієслів (klettern – kletterte – geklettert/kletterte – geklettert; klimmen – kletterte – geklettert/kletterte – geklettert; klimmte – geklimmt). У німецькому варіанті слабкі форми дієслів, такі як schindete – geschindet, вважають застарілими та характерними для діалекту, а в австрійському німецькому вважають застарілим сильний претерит schund, залишаючи, однак, як єдиний варіант сильний дієприслівник II (schinden – schindete – geschunden). Деякі дієслова в австрійському мають інші форми дієприслівника II порівняно з німецьким, наприклад, hat sich überessen – hat sich übergegessen, hat sich überfressen – hat sich übergefressen [7, с. 129]. Спостерігаються особливості утворення форми перфекту в дієслів stehen, liegen, sitzen. До них також відносять такі дієслова, як schweben, hängen, angehen, knien, stecken, hocken, lehnen, lasten, baumeln, lungern, kauern. Відомо, що німецькій літературній мові є властивими форми перфекту від цих дієслів за допомогою допоміжного дієслова

haben. Фундаментом цієї норми є північно- та східнонімецьке територіальне вживання, коли в південнонімецьких областях із цією метою вживається дієслово sein. В австрійському літературному варіанті перфект вищезазначених дієслів утворюється з дієсловом sein: ich bin gestanden, bin gegessen [7, с. 130–131]. Наступною особливістю в аспекті дієслова є вживання часових форм. Можна помітити, що австрійці завжди використовують перфект, не претерит, коли мова йдеться про минуле. У південнонімецькому вживанні мови заміщення претериту перфектом уважається звичайним явищем, що розповсюджується також і на всю мову взагалі. У класичному варіанті літературної мови вживається форма претериту, але в сучасних літературних творах ми можемо спостерігати вживання перфекту. В австрійському варіанті це явище є властивим для всіх сфер вживання. Щодо способів дієслів, а саме кон'юнктива, то в австрійському варіанті кон'юнктив уживається в тих самих функціях, що і в німецькому. Відмінності можна спостерігати в уживанні деяких форм кон'юнктива [7, с. 132], що досліджував науковець Е. Ландгребе, і з чого можна нині зробити висновок, що в непрямій мові форма кон'юнктива зберігає своє модальне значення, а не саме передає непряму мову. Для оформлення власне прямої мови австрійці звертаються до індикатива. Іншою характерною властивістю дієслів в австрійській німецькій є імператив. Граматична форма імперативу у 2-й особі однини в австрійському варіанті утворюється без закінчення -e, на відміну від німецької мови, де вживання закінчення -e є факультативним: schreib(e)!, fahr(e)!:geh(e)! Австрійською нормою є форма імператива без -e: geh!;mach!

В австрійському варіанті ми спостерігаємо деякі відмінності від німецького в управлінні певних дієслів. Наявна синтаксична відмінність в управлінні та валентності дієслів, наприклад, aufetwasvergessen (австрійцизм) – etwas vergessen (німецький варіант), sich etwas erwarten – etwas erwarten, sich ausgehen – reichen. Таке явище також є властивим і для південнонімецьких діалектів, про що зазначає А.І. Домашнев [7, с. 133].

В австрійській діловій мові можна зустріти словосполучення über Antrag: etwas über Antrag genehmigen, у німецькій – etwas auf Antrag genehmigen [7, с. 112].

Наприклад, згідно з А.І. Домашнев [7, с. 135], тимчасовий сполучник nachdem може використовуватися в певних випадках як причинний: Nachdem die Dinge so liegen, ... (Da die Dinge...). Допустовий сполучник trotzdem може вводити підрядне речення, що є після головного: Sie schickte noch die Sachen, trotzdem sie ... Зазвичай такі другорядні речення вводяться за допомогою сполучника obwohl.

Щодо заперечень у мові австрійців можна часто почути речення з подвійним запереченням, наприклад, Ich hab' kein Geld nicht, коли таке вживання не визнається літературним, так як сучасному німецькому реченню притаманна мононегативна система заперечення. В Австрії таке вживання підтримує діалектний узус, де полінегативна система заперечення зберігається: I hob khan Hunga ned (Ich habe keinen Hunger). Des is khan Gheadsined (зі значенням: kein (gutes) Benehmen) [7, с. 36].

У системі прийменника є присутніми певні відмінності, на що звертає увагу Мур [8, с. 71]:

- Bei/beim – an/am: er wartet bei der Haltestelle (австрійський варіант) – Er wartet an der Haltestelle;
- Bei/beim – zum/zur: Sie stiegen beim Fenster hinaus – Sie stiegen zum Fenster hinaus;

– Auf – an: Der Verband klebt auf der Wunde – Der Verband klebt an der Wunde;

– In – zur: Er geht in die Schule – Er geht zur Schule;

– Zum/zur – an: Wir setzen uns zum Tisch – Wir setzen uns an den Tisch;

– Gegen/auf – an: Er schlägt sich stolz auf die Brust – Er schlägt sich stolz an die Brust.

У системі сполучників між австрійським і німецьким варіантами можна знайти деякі приклади особливості вживання сполучників із різною семантикою.

У системі прикметника в ступенях порівняння прикметників є відмінності: австрійському компаративу: rot – röter, glatt – glatter – відповідає німецьке варіювання: rot – röter/roter, glatt – glatter/glätter. У прикметниках і прислівниках, згідно з дослідженнями Мура [8, с. 276], виділяються такі відмінності: утворення дрібних прикметників, наприклад, siebentel – з морфемою -entel (австрійський варіант) – siebtel (німецький варіант); випадання -e в деяких прикметниках: fad – fade, müb – mürbe; використання різних суфіксів, що також можуть надавати інше значення слів: weiters – weiter; використання умлауту: farbìg – farbig; нові форми прикметників і прислівників: fallweise – gelegentlich, jedweder – jeder/jeglicher, neuerlich – erneut, im Vorhinein – im Voraus, von Vorneherein – von Anfang an, im Voraus, im Nachhinein – nachträglich.

В Ебнера [9, с. 257] із цього питання можна знайти й такі приклади з прийменниками: am – aufdem, um – für, an – zum, zu – an тощо. Можна спостерігати також деякі синтаксичні відмінності, наприклад, у використанні прийменників разом із певними словами.

Можна спостерігати, що на лінгвістичному просторі існує багато спорів, що є притаманним мові, а що – ні, до якої категорії можна віднести австрійський варіант, як саме його називати [10].

Висновки. Стаття розглядає лише деякі особливості австрійського німецького варіанта. Говорячи про сучасну мовну ситуацію в Австрії, треба зазначити, що в останні десятиріччя відбуваються певні зміни. Повний аналіз характерних властивостей австрійського німецького та німецького варіантів надає підстави для подальшої наукової роботи, притому що місцеві діалекти продовжують відіграти дуже помітну роль у сукупній структурі австрійської мови, розвиваються й недіалектні форми мови (регіональні діалекти спілкування, повсякденно-розмовні мови, які перекривають діалекти, притаманні певній місцевості, ареал поширення декількох регіональних діалектів), що набувають більш високого функціонального статусу, ніж їх окремі початкові складники. Усе це має вплив на різні рівні системи німецької мови й становить певні труднощі в соціолінгвістичному плані. Можна спостерігати той факт, що одним із найбільш актуальних проявів національної самосвідомості є успішна боротьба австрійської сторони на переговорах про вступ до Європейської спільноти, права на вживання австрійцізмів в офіційній комунікації в Європейському Союзі. Таким рішенням Австрія, з одного боку, майже без обмежень забезпечує собі комунікативні можливості нарівні з іншим німецькомовним регіоном, з іншого боку, чітко висловлює власну національну самостійність у мовному аспекті. На підставі вищезазначеного актуальність дослідження граматичних особливостей, а також інших лінгвістичних аспектів австрійського німецького варіанта та його відмінності від стандартної німецької мови є вагомими для сучасного наукового лінгвістичного простору.

Література:

1. Österreichisches Deutsch. URL: https://de.metapedia.org/wiki/%C3%96sterreichisches_Deutsch (дата звернення: 04.04.2021).
2. Копчук Л.Б. Развитие обиходно-разговорного языка в немецкоязычных странах в свете социолінгвістической концепции языковой эволюции. *Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта*. 2014. Вып. 2. С. 51–61.
3. Домашнев А.И. Языковая ситуация в странах немецкой речи. Язык. Культура. Этнос. Москва, 1994. С. 141–150.
4. Duden. Das Aussprachewörterbuch. Band 6. Berlin, Duden Verlag: Bibliographisches Institut, 2015. S. 928.
5. Ransmayr J. Das österreichische Deutsch und sein Status an Auslandsuniversitäten. Eine empirische Untersuchung an Germanistikinstitutionen in Frankreich, Großbritannien, Tschechien und Ungarn. Diss. Univ. Wien., 2005. URL: https://oesterreichisches-deutsch.bildungssprache.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/p_oesterr_dt_unterrichtssprache/Publicationen_Jutta_Ransmayr/Abstract_Diss_Ransmayr.pdf (Last accessed: 17.03.2020).
6. Ammon U. Die Plurizentrität der deutschen Sprache. Ekmann, Bjorn; Hauser, Hubert; Porsch, Peter; Wucherpfennig, Wolf (Hrsg.): Deutsch – Eine Sprache? Wie viele Kulturen? Vorträge des Symposiums abgehalten am 12. und 13. Nov.1990 an der Universität Kopenhagen. (=Kopenhagener Kolloquien zur deutschen Literatur; 15). Kopenhagen/München: Wilhelm Fink. 1991. P. 14–34.
7. Домашнев А.И. Современный язык в его национальных вариантах. Москва: Наука, 1983. 232 с.
8. Muhr R. Internationale Arbeiten zum österreichischen Deutsch und seinen nachbarsprachlichen Bezügen. Wien, 1993. P. 1–6.
9. Ebner J. Duden. Wie sagt man in Österreich? Wörterbuch des österreichischen Besonderheiten. Bibliographisches Institut Mannheim. 1969. P. 252–262.
10. Евтихова И.М. Вариативность современного языка (теоретические и практические аспекты): учебное пособие для студентов высших и средних учебных заведений. Симферополь: ИТ «АРИАЛ», 2018. 163 с.

Hoida O. Grammatical peculiarities of the German language of Austrians

Summary. This article is devoted to the grammatical peculiarities of the German language of Austrians. The author pays attention to the relevance of the research, phenomenon of variation of the German language. The variation theory is only at the stage of its evolvement. The required aspect in the general variation theory is inventory of variants of a language and determination of their specifics at every level of the language system. Notwithstanding the research works done in the aspect of variation and variability in the field of variantology, dialectology, stylistics, the phenomenon of variation in the German language is not studied to its full extent. The specificity and particularity of Austrian German can be interesting for other German speaking states. This specificity and particularity have a sociocultural role, political influence and value for linguists studying other languages. The author studies the aspect of the grammatical peculiarities of Austrian German, on grounds of which we can observe the manifestations of the language variant theory.

Because of various reasons, mainly political or national and state-legal ones, the problem of the Austrian German language is becoming extremely relevant and acute. The national, public and political life of Austria is such that the problems of the language of Austrians, its nature, peculiarities and correlation with the German language in both the nations become a subject of discussion in wide society layers. As affected by the political aspect of the problem, the parties engaged in these discussions, depending on their

viewpoints, assert that there is the special Austrian language, or that there is the unified German literary language, it is more appropriate to deem the Austrian peculiarities as provincialisms, dialect vestiges which should not be used in the literary, formal way. There is another third standpoint, according to which the language of Austrians consider as a variant of German.

The linguistic task is to study the language, to find actual and real peculiarities at all the levels and to provide a systematic description, characteristics of the languages, their roles in the system. This problem has not been fully studied yet. There are certain works and articles about some problem and development of the Austrian language, but the problem of peculiarities, i.e. grammatical peculiarities of the German

language of Austrians, remains still open, which scientists continue to study.

The article provides an experimental-comparative research of the Austrian German and “German” German variants, studies of the grammatical peculiarities of the German language of Austrians. As method and techniques of the research, the author uses the method of contrast analysis which makes it possible to study the peculiarities of one individual system (national variant) by comparing it with another individual system that correlate with one another.

Key words: variants, Austrian German, German language, distinctions, peculiarities, sociolinguistics, grammatical system.